

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1598

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Hiilamo-Kangaslahti, Hanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Mediakonvergenssi kohtaa matkapuhelimen - Käyttäjien kokemuksia mobiilipalvelujen käytöstä ja tulevaisuuden mobiiliviestinnästä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-04-17	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 119+8
Tiivistelmä-Referat-Abstract Tutkimuksessa tarkastellaan käyttäjien kokemuksia mobiilipalveluiden käytöstä ja tulevaisuuden mobiiliviestinnästä. Tutkielmani tavoitteena on tutkia käyttäjien nykyistä mobiilipalveluiden käyttöä ja heidän tulevaisuuden mobiiliviestinnälle antamia merkityksiä. Tutkimuskysymyksiä ovat: 1. Mobiilipalvelujen nykykäyttö?, 2. Mobiiliviestinnän tulevaisuus, mielikuvat tulevaisuuden mobiilipalveluista ja sovelluksista?, 3. Mobiilipalveluiden käytön diskursiivinen jäsentyminen? ja 4. Mobiiliviestinnän tulevaisuuden diskursiivinen jäsentyminen? Lisäksi tutkielmassani pohditaan yleisesti matkapuhelinta mediana ja mediakonvergenssikehitystä. Tutkielmani empiirinen aineisto on kerätty haastatteleamalla kuutta 24-32-vuotiasta nuorta aikuista. Haastattelut olivat avoimia teemahaastatteluja ja ne toteutettiin heinä-syyskuun aikana 2001. Teoreettinen viitekehys on diskurssianalyttinen, mutta tutkimuskysymysten asettelun ja tulosten analyysin ja tulkinnan suhteen olen nojautunut myös nk. faktanäkökulmaan. Olen analyysissä lähestynyt aineistoani sekä faktuaalisesti että diskursiivisesti, sosiaalisen konstruktionismin näkökulmasta. Kulttuurintutkimuksen ja diskurssianalyysin näkökulmasta näen uusien ratkaisujen ja sovellutusten nykyisen ja tulevan käytön perusuonteeltaan kulttuurisena ja sosiaalisena prosessina. Faktanäkökulmasta käsin tarkastelen mobiilipalveluiden käyttöä, käytön syitä ja ongelmia, käyttötilannetta, käyttökokemuksia ja Internetin käyttöä suhteessa mobiilipalveluiden käyttöön. Tutkimuksessa arvioidaan myös mobiiliviestinnän tulevaisuuteen liittyviä kuvia, ääntä, paikannusta, mobiili- ja verkkokaupankäyntiä ja mobiilimainontaa koskevia kysymyksiä. Olen faktanäkökulmassa tukenut omia tuloksiani tuoreella mobiilipalveluiden käytöstä tehdyllä kvantitatiivisella tutkimuksella. Tutkimusaineiston valossa nuorten aikuisten käyttämät näennäisesti ristiriitaiset merkityksellistämisen tavat systematisoituvat analyysin kuluessa neljäksi vaihtoehdokseksi diskurssiksi, joiden kautta mobiilipalveluiden käyttö ja mobiiliviestinnän tulevaisuus merkityksellistetään. Tulkintani mukaan nuoret aikuiset jäsentävät ne hyöty-, huvi-, determinismi- ja uhkadiskurssien kautta. Tutkimuksen perusteella matkapuhelin mediana ja mobiilipalvelut eivät vielä ole juurtuneet osaksi ihmisten arkipäivää ja rutiineja. Mobiilipalveluiden käyttöä ja käytön syitä osana ihmisen arkea voidaan tutkimukseni tulosten perusteella jäsentää tilanne-, paikka- ja aikasidonnaisiin palveluihin, joihin usein liitetään hyöty, kuten ajan säästö ja arjen helpottaminen sekä elämyksellisiin palveluihin, joihin taas liittyy ajan kuluttaminen, viihde ja nautinto. Käytetyimpiä mobiilipalveluja ovat viihdepalvelut (logot ja soittoäänet) ja informaatiopalvelut. Mobiilipalveluiden käyttö merkityksellistyykin hyötydiskurssissa hyödyn; säästäväisyyden, arjen helpottamisen, ajan säästön ja huvidiskurssissa elämyskuluttamisen; ajan tappamisen, viihtymisen ja nautinnon välisenä dikotomiana. Mobiiliviestinnän tulevaisuus jäsentyy tulkintani mukaan determinismi- ja uhkadiskurssien avulla. Lähteinä on käytetty media-käsitettä (esim. Bolter & Gruisin 1999; McLuhan 1969; Lehtonen 2000), konstruktionismia (esim. Burr 1995; Berger & Luckmann 1994), diskurssianalyysia (Potter & Wetherell 1987; Jokinen ym. 1993; Suoninen 1992), mobiilipalveluiden käyttöä (Eriksson ym. 2001), kulttuurintutkimusta ja (Alasuutari 1992, 1994; Fornäs 1995, 1999; Foucault 1980) mobiiliviestintää (Pantzar 1996; Oksman 1998; Kangas & Googan 2001) käsitteleviä teoksia.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords matkapuhelin mobiilipalvelu kulttuurintutkimus diskurssianalyysi mobiiliviestintä mediakonvergenssi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			